

SADRŽAJ:

1 PRANJE NOVCA OPĆENITO	1
1.1 POJAM NOVCA.....	1
1.1.1. OD „TRAMPE“ DO KOVANICA	2
1.1.2. RAZVOJ MONETARNOG SUSTAVA	4
1.1.3. PAPIRNATI NOVAC	4
1.2 POJAM PRANJA NOVCA.....	6
1.2.1 POVIJEST PRANJA NOVCA	8
1.2.2 DEFINICIJA PRANJA NOVCA	10
1.2.2.1 Pranje novca u međunarodnim propisima	11
1.2.2.2 Pranje novca u hrvatskom zakonodavstvu.....	12
1.2.2.2.1 Pranje novca u Kaznenom zakonu	14
1.2.2.2.2 Oduzimanje imovinske koristi	15
1.3 FAZE PRANJA NOVCA	17
1.3.1 TRI FAZE U PROCESU PRANJA NOVCA.....	17
1.3.1.1 Faza polaganja (placement).....	17
1.3.1.2 Faza oplemenjivanja (layering).....	19
1.3.1.3 Faza integracije (integration)	20
1.3.2 KOMPLEKSNOST FAZA PRANJA NOVCA	20
1.4 METODOLOGIJA PRANJA NOVCA.....	21
1.4.1 TIPOLOGIJA KOD PRAVNIH OSOBA.....	22
1.4.1.1 Off shore zone	22
1.4.1.2 Nerezidentni računi	24
1.4.1.3 Fiktivni ugovori i ispostavljanje fiktivnih računa	25
1.4.1.4 Ulaganje gotovine u financijski sustav	26
1.4.1.5 „Front“ i „shell“ tvrtke	26

1.4.2	TIPOLOGIJA KOD FIZIČKIH OSOBA	28
1.4.2.1	Krijumčarenje novca	28
1.4.2.2	Transakcije gotovim novcem	29
1.4.2.2.1	<i>Neuobičajeno veliki polozi gotovine</i>	29
1.4.2.2.2	<i>Povezane transakcije</i>	30
1.4.2.3	Doznake iz inozemstva	30
1.4.2.4	Mjenjački poslovi	31
1.4.2.5	Kreditna linija	31
2	KONVENCIJA UJEDINJENIH NARODA PROTIV NEZAKONITOG PROMETA OPOJNIH DROGA I PSIHOTROPNIH TVARI	33
2.1	PRANJE NOVCA	35
2.2	UZAJAMNA PRAVNA POMOĆ	37
2.3	ODUZIMANJE I KONFISKACIJA	38
2.3.1	<i>BANKARSKA TAJNA</i>	38
2.3.2	<i>PROVOĐENJE KONFISKACIJE</i>	39
3	KONVENCIJA 141. VIJEĆA EUROPE O PRANJU, TRAGANJU, PRIVREMENOM ODUZIMANJU I ODUZIMANJU PRIHODA STEČENOGA KAZNENIM DJELOM	41
3.1	PREDIKATNO DJELO	42
3.2	PRIVREMENO ODUZIMANJE I KONFISKACIJA	43
3.3	MEĐUNARODNA SURADNJA	44
3.3.1	<i>POMOĆ U ISTRAZI</i>	44
3.3.2	<i>PRIVREMENE MJERE</i>	44
3.3.3	KONFISKACIJA	45
3.3.3.1	Konfiskacija imovine	45
3.3.3.2	Konfiskacija vrijednosti	45
3.3.4	<i>ODBIJANJE I ODLAGANJE SURADNJE</i>	46
3.4	DEFINIRANJE POJMA PRANJA NOVCA	48
4	KONVENCIJA VIJEĆA EUROPE O PRANJU, TRAGANJU, PRIVREMENOM ODUZIMANJU I ODUZIMANJU PRIHODA STEČENOG KAZNENIM DJELOM I O FINANCIRANJU TERORIZMA	51
4.1	FINANCIJSKO-OBAVJEŠTAJNA JEDINICA (FIU)	51
4.2	SUMNJIVE TRANSAKCIJE	53

4.3 PREDIKATNO DJELO	53
4.4 PRIVREMENO ODUZIMANJE I KONFISKACIJA	55
5 PREPORUKE FATF	57
5.1 UVOD.....	57
5.2 OBUHVAT PREPORUKA FATF	57
5.2.1 <i>PREPORUKE VEZANE ZA SPRJEČAVANJE PRANJA NOVCA.....</i>	<i>58</i>
5.2.1.1 Pregled Preporuka za sprječavanje pranja novca.....	59
5.2.1.1.1 <i>Razvoj i revidiranje 40 Preporuka.....</i>	<i>60</i>
5.2.2 <i>PREPORUKE VEZANE ZA SPRJEČAVANJE FINANCIRANJA TERORIZMA.....</i>	<i>62</i>
5.3 ZNAČENJE I ULOGA FATF	65
5.3.1 <i>IMPLEMENTACIJA 40 PREPORUKA</i>	<i>66</i>
5.4 MONEYVAL	68
5.5 REŽIM NEKOOPERATIVNIH DRŽAVA.....	68
6 DIREKTIVA 91/308/EEC O SPRJEČAVANJU KORIŠTENJA FINANIJSKOG SUSTAVA U SVRHU PRANJA NOVCA	71
6.1 POJAM PRANJA NOVCA.....	72
6.2 IDENTIFIKACIJA	73
6.3 ČUVANJE PODATAKA.....	74
6.4 SUMNJIVE TRANSAKCIJE.....	75
6.5 SURADNJA NADLEŽNOG TIJELA I OBVEZNIKA	75
6.6 POVJERLJIVOST I TAJNOST PODATAKA.....	76
6.7 PROVOĐENJE NADZORA.....	77
7 DIREKTIVA 2001/97/EC KOJOM SE MIJENJA DIREKTIVA 91/308/EEC.....	79
7.1 PROŠIRENJE OBUHVATA DIREKTIVE	79
7.2 OBVEZA IDENTIFIKACIJE I IZNIMKE.....	81
7.3 OBAVJEŠĆIVANJE I IZNIMKE ZA SAMOSTALNE PROFESIJE I STRUKE	81
7.4 NADZOR I IZOBRAZBA.....	83

8	DIREKTIVA 2005/60/EZ O SPRJEČAVANJU KORIŠTENJA FINACIJSKOG SUSTAVA U SVRHU PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA	85
8.1	OSNOVNE ZNAČAJKE	86
8.2	PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE	87
8.3	DUBINSKA ANALIZA STRANKE	89
8.3.1	POJEDNOSTAVLJENA DUBINSKA ANALIZA	91
8.3.2	POJAČANA DUBINSKA ANALIZA	92
8.4	OBVEZA OBAVJEŠĆIVANJA	93
8.5	VOĐENJE EVIDENCIJE I STATISTIKE	95
8.6	LICENCIRANJE I REGISTRACIJA CASINA TE SLUŽBI ZA PRIJENOS I DOZNAKU NOVCA	96
8.7	POSEBAN STATUS SAMOSTALNIH PROFESIJA I STRUKA	97
9	DIREKTIVA 2006/70/EZ KOJA UTVRĐUJE PROVEDBENE MJERE ZA DIREKTIVU 2005/60/EZ ..	99
9.1	POLITIČKI IZLOŽENE OSOBE	99
9.2	POJEDNOSTAVLJEN POSTUPAK UVIDA U POSLOVANJE STRANKE	100
9.3	FINACIJSKA AKTIVNOST NA POVREMENOJ ILI VRLO OGRANIČENOJ OSNOVI	101
10	UREDBA BR. 1889/2005 O KONTROLI ULASKA I IZLASKA GOTOVINE IZ ZAJEDNICE	105
10.1	LIMIT ZA PRIJAVU TRANSAKCIJA I OBVEZNI ELEMENTI PRIJAVE	106
10.2	OBVEZA EVIDENTIRANJA I OBRADJE PODATAKA	107
10.3	MEĐUNARODNA SURADNJA	107
10.4	ČUVANJE SLUŽBENE TAJNE	107
11	POVIJEST USKLAĐIVANJA DOMAĆEG ZAKONODAVSTVA S MEĐUNARODNIM STANDARDIMA	109
11.1	UVOD	109
11.2	OSNOVE PREVENCIJE PRANJA NOVCA	110
11.3	PRVI ZAKON O SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA I PRAVILNIK O NJEGOVOJ PROVEDBI	111

11.3.1	OSNOVNE POSTAVKE PREVENTIVNOG SUSTAVA	112
11.3.2	OBUHVAT SPRJEČAVANJA PRANJA NOVCA I POJAM TRANSAKCIJA	113
11.3.3	OBVEZNICI	115
11.3.4	IDENTIFIKACIJA STRANKE.....	116
	11.3.4.1 Identifikacija stvarnog vlasnika	118
11.3.5	OBAVJEŠĆIVANJE UREDA ZA SPRJEČAVANJE PRANJA NOVCA	119
	11.3.5.1 Iznimke pri obavješćivanju	120
	11.3.5.2 Rokovi dostave podataka.....	121
	11.3.5.3 Način obavješćivanja	122
11.3.6	NADLEŽNOST UREDA ZA SPRJEČAVANJE PRANJA NOVCA	123
11.3.7	ČUVANJE I ZAŠTITA PODATAKA O TRANSAKCIJAMA ..	124
	11.3.7.1 Tajnost podataka i postupka	124
	11.3.7.2 Čuvanje podataka kod obveznika	125
11.3.8	NADZOR NAD OBVEZNICIMA.....	126
	11.3.8.1 Unutarnji nadzor.....	127
11.3.9	STATUS SAMOSTALNIH PRO	127
11.3.10.	OPĆI AKT OBVEZNIKA	128
	11.3.10.1 Ovlaštena osoba.....	128
11.3.11	RAZLIČITOST PRISTUPA S OBZIROM NA VRSTU TRANSAKCIJA	130
	11.3.11.1 Transakcije gotovog novca	130
	11.3.11.2 Povezane transakcije.....	131
	11.3.11.3 Sumnjive transakcije	132
	<i>11.3.11.3.1 Indikatori za prepoznavanje sumnjivih transakcija.....</i>	<i>133</i>
11.3.12	ELEKTRONIČKA DOSTAVA PODATAKA I INFORMATIČKA PODRŠKA.....	134

12 NOVI ZAKON O SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA

12.1	JEDINSTVENA LISTA OBVEZNIKA	137
	<i>12.1.1 STATUS SAMOSTALNIH PROFESIJA I STRUKA.....</i>	<i>138</i>
	12.1.1.1 Pravilnik o načinu i rokovima obavješćivanja Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama i osobama te vođenju evidencija od	

	strane odvjetnika, odvjetničkih društava, javnih bilježnika, revizorskih društava i samostalnih revizora te pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju računovodstvene poslove i poslove poreznog savjetovanja.....	140
12.2	DUBINSKA ANALIZA STRANKE.....	141
12.2.1	DEFINICIJA RIZIKA.....	142
12.2.1.1	IDENTIFIKACIJA STVARNOG VLASNIKA..	143
12.2.2	POJAČANA DUBINSKA ANALIZA STRANKE.....	144
12.2.3	POJEDNOSTAVLJENA DUBINSKA ANALIZA STRANKE.....	145
12.2.3.1	Pravilnik o određivanju uvjeta pod kojima obveznici svrstavaju stranke u stranke koje predstavljaju neznatan rizik za pranje novca ili financiranje terorizma	145
12.2.4	DUBINSKA ANALIZA STRANKE PREKO TREĆIH OSOBA.....	146
12.2.4.1	Pravilnik o uvjetima pod kojima obveznici Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma mogu mjere dubinske analize stranke prepustiti trećim osobama.....	147
12.3	ELEKTRONIČKI PRIJENOS NOVCA.....	148
12.3.1	PRAVILNIK O SADRŽAJU I VRSTI PODATAKA O UPLATITELJU KOJI PRATE ELEKTRONIČKI PRIJENOS NOVČANIH SREDSTAVA, O OBVEZAMA PRUŽATELJA USLUGA PLAĆANJA I O IZNIMKAMA OD OBVEZE PRIKUPLJANJA PODATAKA PRI PRIJENOSU NOVČANIH SREDSTAVA.....	149
12.4	OGRANIČENJA PRILIKOM POSLOVANJA SA STRANKOM.....	150
12.5	OBAVJEŠĆIVANJE NADLEŽNOG TIJELA.....	151
12.5.1	PRAVILNIK O OBAVJEŠĆIVANJU UREDA ZA SPRJEČAVANJE PRANJA NOVCA O GOTOVINSKOJ TRANSAKCIJI U VRIJEDNOSTI OD 200.000 KUNA I VEĆOJ TE O UVJETIMA PO KOJIMA OBVEZNICI	

	<i>ZA ODREĐENE STRANKE NISU DUŽNI OBAVJEŠČIVATI URED O GOTOVINSKOJ TRANSAKCIJI</i>	152
12.5.2	<i>SUMNJIVE TRANSAKCIJE</i>	153
	12.5.2.1 Pravilnik o obavješćivanju Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama i osobama	154
12.5.3	<i>NEOBIČNE I NELOGIČNE TRANSAKCIJE</i>	155
12.5.4	<i>LISTA INDIKATORA</i>	156
12.6	OVLAŠTENA OSOBA	157
12.7	INTERNI AKT, STRUČNO USAVRŠAVANJE I UNUTARNJA KONTROLA	158
12.8	NADLEŽNOST UREDA ZA SPRJEČAVANJE PRANJA NOVCA	159
	<i>12.8.1 ANALITIČKO-OBAVJEŠTAJNI RAD</i>	160
	12.8.1.1 Dostava dodatnih podataka Uredu za sprječavanje pranja novca	160
	12.8.1.2 Stalno praćenje poslovnog odnosa	161
	12.8.1.3 Zaustavljanje izvršenja transakcije	162
	12.8.1.4 Dostava podataka nadležnim tijelima	163
	12.8.1.5 Povratna informacija (feedback)	163
12.9	MEĐUNARODNA SURADNJA	164
12.10	ZADAĆE CARINSKE UPRAVE RH	164
	<i>12.10.1 PRAVILNIK O KONTROLI UNOŠENJA I IZNOŠENJA GOTOVINE U DOMAĆOJ ILI STRANOJ VALUTI PREKO DRŽAVNE GRANICE</i>	165
12.11	ZAŠTITA I ČUVANJE PODATAKA	166
	<i>12.11.1 IZNIMKE OD ČUVANJA TAJNOSTI PODATAKA</i>	167
	<i>12.11.2 ROKOVI ČUVANJA PODATAKA</i>	168
12.12	VOĐENJE EVIDENCIJE I STATISTIKE	168
12.13	NADZOR	170
	<i>12.13.1 OBAVJEŠTAVANJE UREDA O OBAVLJENOM NADZORU</i>	171
	<i>12.13.2 NADLEŽNOST PROVOĐENJA PREKRŠAJNOG POSTUPKA</i>	171
12.14	PREKRŠAJNE ODREDBE	171

13 ULOGA FINANCIJSKO-OBAVJEŠTAJNIH JEDINICA	175
13.1 ORGANIZACIJA FIU	175
13.2 OSNOVNA ULOGA	176
13.3 ORGANIZACIJSKI MODELI	177
13.3.1 ADMINISTRATIVNI MODEL.....	178
13.3.2 POLICIJSKI MODEL.....	179
13.3.3 SUDSKO – TUŽITELJSKI MODEL.....	180
13.3.4 OSTALI MODELI.....	181
13.4 FIU REPUBLIKE HRVATSKE – URED ZA SPRJEČAVANJE PRANJA NOVCA	182
13.4.1 OSNOVNE ZADAĆE UREDA	183
13.4.1.1 Preventivna, analitička i edukativna uloga Ureda	183
13.4.2 STRUKTURA UREDA	184
13.4.2.1 Povijest osnivanja Ureda	185
13.4.2.2 Odjel za prevenciju i nadzor	187
13.4.2.2.1 Odsjek za kreditne i financijske institucije	187
13.4.2.2.2 Odsjek za nefinancijske institucije	188
13.4.2.3 Odjel za financijsko-obavještajnu analitiku	188
13.4.2.3.1 Odsjek za analitičku obradu transakcija i financiranja terorizma.....	189
13.4.2.3.2 Odsjek za sumnjive transakcije	190
13.4.2.4 Odjel za strategijske analize i informacijski sustav	191
13.4.2.5 Odjel za međuinstitucionalnu i međunarodnu suradnju	192
13.4.3 MEĐUNARODNA SURADNJA FIU	193
13.4.4 EGMONT GRUPA	194
13.4.4.1 Uključenost Ureda u rad Egmont grupe	195
LITERATURA	197
KAZALO POJMOVA	207